

بایسته‌های جوان شایسته

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۵ : (بایسته های جوان شایسته)

نویسنده:

احمد نبوی

ناشر چاپی:

معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۵ : (بایسته های جوان شایسته)

مشخصات کتاب

سرشناسه : نبوی، احمد

عنوان و نام پدیدآور : بایسته های جوان شایسته ؟ / مولف احمد نبوی.

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی ، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی، ۱۳.

مشخصات ظاهری : ۱۱ص.؛ ۱۰×۱۴ س م.

فروست : رهنما؛ ۵.

وضعیت فهرست نویسی : برون سپاری.

موضوع : جوانان -- راه و رسم زندگی

موضوع : نوجوانان و جوانان -- کلمات قصار

موضوع : جوانان -- جنبه های اخلاقی

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

رده بندی کنگره : BJ۱۶۶۸ /ف۲ ن۲ ۱۳۰۰ی

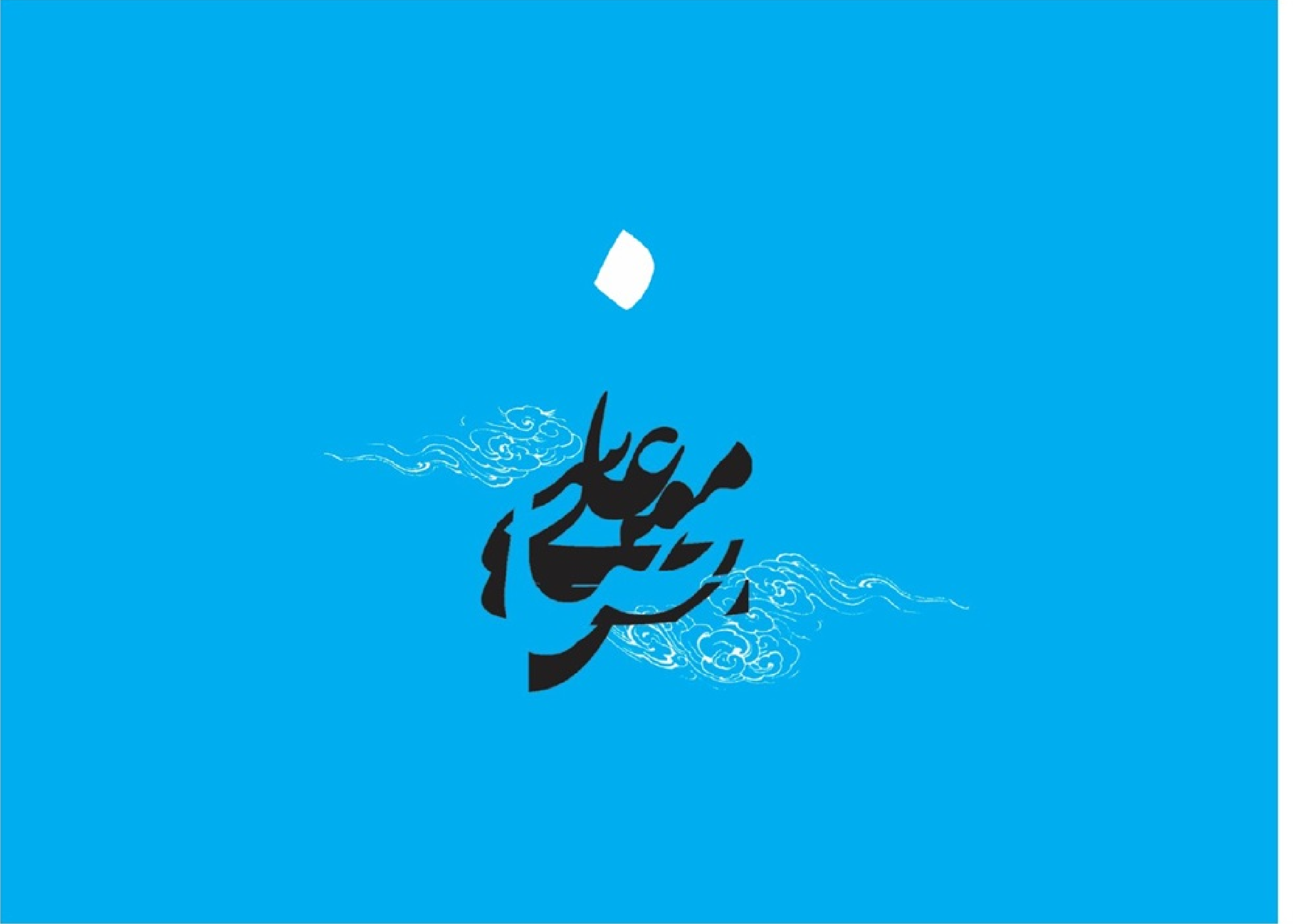
رده بندی دیویی : ۱۵۸/۱۰۸۴۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۷۹۴۷۱۳

ص:۱

اشاره

تصویر

ص:۴۰

بایسته های جوان شایسته

نویسندهٔ این متن، پرسش های زیر را با استفاده از منابع دینی و نیز بیانات مقام معظم رهبری پاسخ گفته است:

۱. رهبر انقلاب چه انتظاری از جوانان دارند؟

۲. چهار اصل برای موفقیت در تحصیل، در بیان مولاعلی چیست؟

۳. آسیب ها و کمین های انحراف آفرین برای جوان کدام اند و چگونه می توان آگاهی دینی را عمق بخشید؟

۴. دلیل تأکید بزرگان ما بر ورزش کردن و تحرک داشتن در چه رازی نهفته است؟

تصویر

ص:۶

درآمد

جوانی فرصتی ناپایدار، اما سرشار از نعمت های بی کران الهی است که توجه و درنگ در اهمیت این بخش از زندگی، تکلیفی برای هر جوان امروز و فرداست تا قدر این گوهر گران قیمت را بداند و آن را پاس دارد و با یافتن راه و دست گیری راهبر، در مسیر مطلوب گام بردارد. به واقع، هنر او در بهره گیری از اندرزها و تجربه ها، سرمایه ای است برای آتیهٔ دنیایی و آخرتی.

«اگر از من بپرسند که شما از جوان چه می خواهید، در جمله ای کوتاه خواهم گفت: تحصیل، تهذیب، ورزش.»(1) این اندرز رهبر معظم انقلاب، سرمایهٔ مهمی برای استفادهٔ مناسب از دوران جوانی است تا با تکیه بر این سه اصل طلایی، زندگی خود را مهندسی

۱- . نکته های ناب، ج۲، ص ۵۰.

کرده و از آن بهره جست. این نوشتار تلاش می کند با شرح و تبیین این سه اصل پیشنهادی، بایسته های جوان شایسته را پاسخ دهد.

ص:۸

۱. تحصیل کنید.

«تحصـیل کنیـد؛ یعنی نیروی خرد، فکر، مغز و علم در شـما تقویت شود... از لحاظ علمی، خودتان را تقویت کنیـد و پیش ببریـد؛ نه فقط برای اینکه حرف شما در دیگری اثر کند، برای اینکه شما می خواهید ستونی باشید که این بنای عظیم، این کاخ مجلل، کاخ مدنیّت و پیشرفت ملت ایران، بر روی ستون ها بر سرِ پا بایستد و بنا شود.» (۱)

علم دریایی است بی حدّ و کنار طالب علم است غوّاص بِحار

گر هزاران سال باشد عمر او او نگردد سیر، خود، از جست وجو

این توصـیهٔ پیامبر را همواره به یاد داشـته باشـید که می فرمودنـد: «چهار چیز است که هر باهوش و خردمنـدی، باید به آن پایبند باشد: شـنیدن دانش، حفظ کردن، نشردادن و عمل

۱- . سخنان رهبر انقلاب، در دیدار با اعضای انجمن اسلامی دانش آموزان، ۱۹اردیبهشت۱۳۸۶.

به دانش.»(۱) جوان با پله های دانش، توان صعود دارد. در غیراین صورت، جوانیِ خویش را تباه ساخته و به خطا رفته است. علم، گنجینهٔ هدایت و راهنمای زندگی و چراغ عقل و چشمهٔ فضیلت و اساس هر رشدی است که آدمی، بدان بزرگ می شود. پس هیچ وقت از یادگیری و دانش آموزی خسته نشوید و به فکر فارغ التحصیلی نیفتید.

جوانی بهار دانش جویی است و بستر فراگیری و زمینهٔ آموختن در این دوران به قدری مهیّاست که حضرت محمد می فرمایند: «فراگیریِ دانش در جوانی، به نقشی مانَد که بر سنگ، ترسیم شده باشد.»(۲) به فرمودهٔ وصیّ پیامبر، علی، بهترین مطالبی که شایسته است جوانان یاد بگیرند، چیزهایی است که در بزرگ سالی بدان نیاز دارند تا بتوانند در زندگیِ

۱- . مجلسی، بحارالانوار، ج۷۴، ص۱۶۲.

۲- . همان. ج۱، ص۳۲۲.

اجتماعی، از آموخته های دوران جوانیِ خود استفاده کنند.(۱)

مولاعلی، چهار اصل را عامل موفقیت در تحصیل می دانند:(۲)

۱. دانش خود را رنگِ خدایی بخشید؛ چون لغزش دانشمند، مانند شکستن کشتی، زیان بار و فاجعه آفرین است؛

۲. دانش با تن آسایی و راحت طلبی به دست نمی آید. دقت و تلاش کنید و در طلب علم خسته نشوید. کسی که در خواندن و آموختن پیگیر نباشد، فهم و دانش به دست نمی آورد؛

۳. کلاس درس، باغ بهشت است و آموزگارِ سخت کوش، باغبان آن. دربرابرِ کسی که از او دانش می آموزید، فروتن باشد؛

۴. از آفات علم دوری کنید. زنهار که دانش را برای چهار کار بیاموزید: فخرفروشی به

۱- . ابن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، ج ۲۰، ص۳۳۳.

۲- . غررالحکم، حدیث ۲۳۲و۲۴۷؛ بحارالانوار، ج ۲، ص۴.

تصویر

ص:۱۲

دانشمندان، ستیزه با نادانان، خودنمایی در مجالس، جلب کردن توجه مردم به خود برای ریاست کردن بر آن ها.

بر پیمانهٔ دانش خود بیفزایید و نگران سرریز شدنِ آن مباشید. هر ظرفی وقتی چیزی در آن می گذارند، گنجایش خود را از دست می دهد؛ مگر ظرف دانش که با افزودن آن، گنجایشش بیشتر می شود.(1)

۱- . نهج البلاغه، حکمت۲۰۵.

۲. مهذّب باشید.

«در کنار تحصیل، تهذیب باشد. دل های شما جوانان ها نورانی است. فطرت الهی در شماها زنده و درخشان است. امروز، شما خودتان را به کارهای نیک، خُلق نیک و رفتار نیک اگر وادار کنید و عادت دهید، هویّت انسانی شما همین جور شکل می گیرد و تا آخر عمر، این دستاورد با شما خواهد ماند؛ به خصوص در این مقطع سنّیِ شماها که یک مقطع زرّین است، یک مقطع طلایی است. در این مقطع، خیلی کارهای بزرگ می شود روی شخصیت خود انجام داد.

ارتباطتان را با خدا قوی کنید. در مسائل دینی، به نقاط عقلانی و ظریف بپردازید و آن ها را از استادانِ ماهرش فرابگیرید. دین عواطف هم دارد؛ لکن این عواطف، به معنویات عمیق و به فکر عمیق تکیه دارد. این فکر را باید آموخت و با مبانی دینی آشنا شد و براساس آن، روی شخصیت خود،

روی دل خود، اثر گذاشت. روی دل خودتان باید اثر بگذارید. ما باید دل

ص:۱۴

خودمـان را خیلی اوقـات مخـاطب قرار بـدهیم. یکی از اهـل معنا گفته بود من روزی چنـدهزار مرتبه فلان ذکر را بر این دلِ خفتـهٔ غافل خودم خواندم. چه تعبیر خوبی است.

نمـاز همـان ذکر و همان آب حیاتی است که انسان به دل خود می بخشـد. نمازِ باتوجه، توجه به معنا، توجه به اینکه درمقابل خـدا قرار داریم، نمـاز را این طوری بخوانیـد. وقتی به نماز می ایستیـد به یاد بیاوریـد که درمقابل خداونـد متعال ایسـتاده ایـد و داریـد با او حرف می زنیـد. در سرتاسرِ نماز سـعی کنید این حالت حفظ بشود. آن وقت این نماز اثر می گذارد و دل انسان را مثل اِکسیر، عوض می کند. اِکسیر مادهٔ کمیابی است که می گویند مِس را طلا می کند. دل ما از مِس هم که باشد، اکسیرِ ذکر، آن را به طلا تبدیل می کند.

این خیلی مهم است. تهـذیب شامل رفتارها هم می شود: رفتار با پدر و مادر. پدر و مادرهایتان را هم دوست بدارید و هم این دوستی را به آن ها اِبراز کنید؛ هم احترامشان کنید، هم اطاعتشان کنید. در داخل محیط خانه، اخلاق شما و رفتار شما می تواند یک

تصویر

ص:۱۶

خانواده را بسازد. یک جوان گاهی در یک خانواده، پدر، مادر، برادر و خواهران را تحت تأثیر قرار می دهد.»(۱)

در تبیین این رهنمود رهبر انقلاب، به دو نکته توجه کنید:

۱.۲. به آسیب ها و کمین های انحراف بنگرید.

دوران جوانی را بایـد از آفـات و بلاهـا محـافظت کرد و این مقطع از زنـدگی را در سایـهٔ سپرِ معنوی، به سـلامت نگاه داشت. گناه و پیروی از هوای نفس، بزرگ ترین آسـیب و مُهلـک ترین بلاـ و آفت است. درواقع، پیروی از خواهش هـای نفسانی، نقش مؤثری در گریز از معنویت و گرایش به باطل دارد. بدان حدکه یک جوانِ هواپرست، از درک حقیقت عاجز خواهد ماند.

۱- . سخنان رهبر انقلاب، در دیدار با اعضای انجمن اسلامی دانش آموزان، ۱۹اردیبهشت۱۳۸۶.

حقیقت سرایی است آراسته هوا و هوس، گَردِ برخاسته

نبینی که هرجا که برخاست گَرد نبیند نظر، گرچه بیناست مرد

پیامبر فرمودند: «دشمن ترینِ دشمنان تو، نفْس توست؛ همان که بین دو پهلویت جا دارد.»(۱) هم ایشان، با هدف زشت انگاشتنِ گناه، به تمثیل آن پرداختند: «در شگفتم از کسی که از بیمِ درد، از غذا پرهیز می کند؛ چگونه از ترسِ آتش، از گناهان پرهیز نمی کند.»(۲) آن حضرت همواره جوانان را به نفیِ نافرمانی خداU فراخوانده و ایستادگی را در برابر معصیت، جهاد دانسته است.(۳)

۱- . ابن ابی اللئالی، ج۴، ص۱۱۸.

۲- . بحارالانوار، ج۶۹، ص۲۸۷.

۳- . نوری، مستدرک الوسائل، ج۱۱، ص۲۸۷.

ترک شهوت ها و لذت ها سخاست هرکه در شهوت فروشد، برنخاست

این سخا شاخی است از سَروِ بهشت وایِ او کز کف چنین شاخی بهِشت

عروه الوثقی است این تَرک هوی برکشد این شاخ، جان را بر سما

روزی محمد مصطفی به یاران خود فرمودند: «آیا شما را از درد و درمانتان آگاه نکنم؟» گفتند: «چرا، یا رسول الله.» فرمودند: «دردتان گناه است و درمانتان استغفار.»(1)

۲.۲. آگاهی دینیِ خود را عُمق بخشید.

اگر در پیِ روش زندگی هستید و می خواهید میان زندگیِ

۱- . بحارالانوار، ج ۹۰، ص ۲۸۲.

خود و بندگی خداU پیونـد بزنیـد، به شـناخت دینِ خود بیشتر بها بدهیـد. دین همان روش زندگی است که میان زندگی اجتماعی و پرسـتش خـدای متعال پیونـد می زند و در همهٔ اَعمال فردی و اجتماعی، برای انسان، مسـئولیتِ خدایی ایجاد می کند. این مجموعهٔ عقاید و دسـتورهای علمی و اخلاقی، سببِ خوشبختیِ انسان در این جهان و سعادت و زندگیِ جاوید او در جهان دیگر می شود.

دین، آدمی را بزرگ داشـته و او را از هر کـارِ زشتی، باز می دارد. دین به انگیزهٔ جوان در بناکردن و آراسـتنِ هویّت او، پاسـخ می دهـد؛ زیرا آدمی عطشـی دارد که فقط با پیمودن راه خـداU فرو می نشـیند. روی آوری بـه دین، فراگیری آن و انـدیشه و تفکر در معـارف آن، تـوجه به توصیه های همیشگی در پیمودن راه خداU، یادگیریِ بایدها و نبایدها و حلال ها و حرام ها از ویژگی های دوران جوانی است و اگر شـناخت جوان با علم و اندیشه همراه باشد، هویّت و شَرف و عزّت او، همواره حفظ خواهد شد.

روزی رسول اکرم وارد مسـجد شدند. چشـمشان به دو اجتماع افتاد که هر کدام حلقه ای تشکیل داده و سرگرمِ کاری بودند: دسته ای مشغول عبادت و ذکر و دسته ای دیگر

به یاددادن و یادگرفتن، سرگرم بودند. پیامبر هر دو دسته را از نظر گذراندند و از دیدنِ آن ها مسرور شدند. بعد، به

کسانی که همراهشان بودند، رو کردند و فرمودند: «هر دو گروه، کار نیک می کنند و بر خیر و سعادت هستند...» آن گاه اضافه کردند: ... و امّا بِالتّعلیم اُرسِلْتُ (= اما من برای تعلیم و دانا کردن فرستاده شده ام) و سپس در جمع کسانی نشستند که به بحث و مذاکرهٔ علمی مشغول بودند.(۱)

شناخت خود را از دین، بیشتر و بیشتر کنید و با مطالعه، آموزش و یادگیری، آن را عمق بخشید. این سخن امیرمؤمنان، شاگرد مکتب محمد، را هماره به یاد داشته باشید که به جوانان می فرمودند: یا مَعشَر الفِتیان اَحصِنوا بِالعِلْم. (= ای گروه جوانان، دین خود را با دانش حفظ کنید.)(۲)

۱- . همان، ج۱، ص۲۰۶.

۲- . تاریخ یعقوبی، ج۲، ص۱۳۳.

تصویر

ص:۲۲

۳. ورزش کنید.

«من به همهٔ جوان ها، دخترها و پسرها توصیهٔ دائمی ام این است که ورزش بکنند.»(۱) به ورزش بها بدهید. سلامت جسم، نشاط روان، حفظ شادابی و طراوات جوانی و همچنین، تجدّد قوای جسمانی، با ورزش تحقق می یابد. ورزش وسیله ای برای سرگرمیِ سالم و نشاط آور است.

برخی از گونه های ورزش، نظیر کُشتی، روحیهٔ جوان مردی، شجاعت، حق طلبی و ستم ستیزی را پرورش می دهند. برخی نیز، همچون شنا و تیراندازی و سوارکاری، مقاومت جسمی و روحی دربرابر موقعیت های سخت زندگی و آسیب های اجتماعی را افزایش می دهند و جوان را سالم و بدن را برای رزم و دفاع، چابُک و قوی می سازند.

۱- . سخنان رهبر انقلاب، در دیدار با اعضای انجمن اسلامی دانش آموزان، ۱۹اردیبهشت۱۳۸۶.

رسول گرامی اسلام نیرومندساختنِ قوای بدن را وسیلهٔ خوشبختی دانسته و ورزش های یادشده را ستایش کرده اند. ایشان می فرمایند: «به تیراندازی پایبند باشید، زیرا بهترین بازی های شماست. محبوب ترین بازی نزد پروردگارU، سوارکاری و تیراندازی است. به فرزندان خود تیراندازی و شنا یاد دهید.»(۱) پیامبر خدا به قهرمان پرورِی مثبت، عنایت داشتند و حتی در داورِی مسابقات، یاران را به قهرمانی در مسابقات، تشویقِ روحی می کردند.

خود را همیشه سالم و سرحال نگاه دارید و مرتّب ورزش کنید.

ص:۲۴

۱- . حرّ عاملی، وسائل الشیعه، ج۱۷، ص۳۳۱.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹